

XII GREMIUM EKSPERTÓW TURYSTYKI

Wałcz 2 i 3 grudnia 2025 r.

Podsumowanie WNIOSKI I REKOMENDACJE

„Edukacja w turystyce jako klucz do przyszłości branży: stan – wyzwania – oczekiwania” to hasło przewodnie, pod którym odbyła się 2 i 3 grudnia 2025 r. specjalna edycja Gremium Ekspertów Turystyki w Centralnym Ośrodku Sportu w Wałczu. Wydarzenie realizowane było we współpracy z Ministerstwem Sportu i Turystyki oraz Polską Organizacją Turystyczną.

Spotkanie naukowców, przedstawicieli sektora samorządowego oraz branży turystycznej rozpoznawane pod nazwą Gremium Ekspertów Turystyki organizowane jest cyklicznie już od roku 2003 i zawsze porusza kluczowe zagadnienia dla polskiej turystyki. Tym razem konferencja była jednak wyjątkowa, ponieważ odbywała się w kontekście dwóch ważnych przedsięwzięć w obszarze turystyki: utworzenia Branżowego Centrum Umiejętności – Turystyka i powołania nowej Sektorowej Rady ds. Kompetencji w obszarze Turystyka, co zostało mocno zaakcentowane podczas samego wydarzenia i znalazło swoje odzwierciedlenie w dyskusjach. Nie bez powodu miejscem tegorocznego Gremium Ekspertów Turystyki był Wałcz, znajdujący się niedaleko Czaplinka, w którym powstaje jedyne w Polsce Branżowe Centrum Umiejętności w dziedzinie Turystyka.

XII Gremium Ekspertów Turystyki rozpoczęło się od wspomnienia sylwetki i dorobku zmarłego w 2025r. prof. dr hab. Grzegorza Gołębskiego – jednego z pomysłodawców i organizatorów Gremium. Ta część zakończyła się wymowną minutą ciszy na cześć profesora.

Następnie rozpoczęły się debaty, warsztaty i spotkania programowe.

Jak zwiększyć atrakcyjność edukacji i pracy w turystyce?

Nie tylko na takie pytania można było znaleźć odpowiedź podczas debat, paneli dyskusyjnych i sesji warsztatowych. Pierwszy dzień Gremium został zdominowany przez trzy kluczowe debaty. Jedna z nich dotyczyła zmieniającej się percepcji branży turystycznej. Podczas debaty zostały zaprezentowane wyniki badań w różnych krajach europejskich zrealizowanych przez KIPT CoLAB z Portugalii (Knowledge to Innovate Professions in Tourism) - organizację badawczą zajmującą się podnoszeniem rozpoznawalności ścieżek kariery w sektorze turystyki i hotelarstwa. Druga z debat poruszyła temat „System edukacji turystycznej – relacja między ofertą edukacyjną a oczekiwaniami branżowymi”. Prowadzący przedstawili m.in. efekty kształcenia w turystyce w świetle wyników badań, trendy w zatrudnieniu oraz zapotrzebowaniu na kompetencje poszukiwane przez pracodawców z sektora turystyki, a także wyzwania kształcenia kadr w turystyce w obliczu rozwoju sztucznej inteligencji. Pierwszy dzień zakończyła debata na temat współpracy podmiotów systemu edukacji z branżą – Branżowe Centra Umiejętności – edukacja i praktyka, podczas której znalazło się miejsce na dyskusję dotyczącą roli i zadań Sektorowych Rad ds. Kompetencji (SRK), Branżowych Centrów Umiejętności (BCU) oraz Instytutu Badań Edukacyjnych.

Innowacje technologiczne w praktyce

Drugiego dnia Gremium na uczestników czekało 6 warsztatów szkoleniowych, dotyczących wyzwań pokoleniowych i społecznych karier w branży turystycznej, wykorzystania innowacji technologicznych oraz innowacyjnych metod nauczania w edukacji turystycznej, a także roli olimpiad i konkursów wiedzy uczniów oraz warsztatów i konferencji dla nauczycieli w systemie edukacji. Olbrzymim zainteresowaniem cieszyły się warsztaty poruszające rolę i wykorzystanie sztucznej inteligencji w pracy z młodymi ludźmi oraz w prowadzeniu zajęć ze studentami na kierunkach turystycznych.

Swoistą klamrą spinającą tegoroczne Gremium było spotkanie online z Ireneuszem Rasiem, Sekretarzem Stanu w Ministerstwie Sportu i Turystyki, podczas którego uczestnicy mieli możliwość zadawania pytań i zgłaszania sugestii ważnych zmian dotyczących sektora turystyki.

Prowadzący debaty oraz warsztaty podkreślali wyjątkowe zaangażowanie uczestników spotkań oraz interesujące pytania, które stawały się zaczynem do cennych dyskusji i wniosków.

Ostatnim akcentem konferencji była prezentacja i przyjęcie wniosków i rekomendacji

Wnioski i rekomendacje XII GREMIUM EKSPERTÓW TURYSTYKI

XII Gremium Ekspertów Turystyki zostało poświęcone relacji pomiędzy systemem edukacji a potrzebami branży turystycznej w warunkach dynamicznych przemian społecznych, gospodarczych i technologicznych.

W toku debat plenarnych, warsztatów eksperckich oraz analiz badawczych podjęto próbę kompleksowej diagnozy sytuacji sektora w zakresie kształcenia i rozwoju kadr, identyfikując kluczowe luki kompetencyjne pomiędzy ofertą edukacyjną a oczekiwaniami rynku pracy.

Zebrane w niniejszym opracowaniu wnioski i rekomendacje stanowią efekt interdyscyplinarnej refleksji środowiska naukowego, przedstawicieli branży, administracji publicznej oraz praktyków rynku turystycznego.

Opracowanie ma charakter strategiczny i wskazuje kierunki działań niezbędnych dla budowania trwałej konkurencyjności sektora turystycznego w Polsce.

WNIOSKI

- Turystyka pozostaje jednym z kluczowych sektorów gospodarki, jednak jej stabilny rozwój w coraz większym stopniu uzależniony jest od jakości kapitału ludzkiego oraz efektywności systemu kształcenia i doskonalenia zawodowego.
- Odbudowa popytu po okresie kryzysów zbiegła się z narastającym deficytem wykwalifikowanych pracowników oraz pogłębiającą się luką kompetencyjną.
- Niedopasowanie programów edukacyjnych do realiów gospodarki, w szczególności w dobie cyfrowej, oraz dynamicznych zmian technologicznych ogranicza zdolność sektora do szybkiej adaptacji.
- Wizerunek branży turystycznej jako miejsca pracy obciążony jest negatywnymi skojarzeniami dotyczącymi niestabilności zatrudnienia, sezonowości, nieregularnego czasu pracy oraz relatywnie niskich wynagrodzeń.
- Jednocześnie sektor turystyczny oferuje znaczące atuty w postaci różnorodności ról zawodowych, międzynarodowego środowiska pracy, wysokiego poziomu interakcji społecznych oraz możliwości rozwoju kompetencji relacyjnych.
- Motywacja młodego pokolenia do podejmowania pracy w turystyce jest silnie uzależniona od jakości doświadczeń zawodowych oraz od przejrzystości ścieżek kariery.
- Młodzi pracownicy oczekują możliwości stałego rozwoju, elastycznych form kształcenia, uznania kompetencji (w tym w postaci mikropoświadczeń) oraz środowiska pracy respektującego równowagę między życiem zawodowym a prywatnym.
- W opinii pracodawców zauważalne są braki młodych pracowników w zakresie samodzielności, organizacji pracy oraz komunikacji, przy jednoczesnym wysokim potencjale kreatywności.
- Najistotniejszym źródłem napięć międzypokoleniowych pozostaje niedostateczna jakość komunikacji i odmienne podejście do zaangażowania zawodowego.
- System edukacji generalnie postrzegany jest jako strukturalnie mało elastyczny wobec postępu technologicznego, rozwoju sztucznej inteligencji oraz rosnącej złożoności potrzeb rynku pracy.
- Edukacja turystyczna wymaga silniejszego akcentowania kompetencji miękkich, społecznych i emocjonalnych, które stanowią trwałą przewagę człowieka w warunkach automatyzacji.
- Turystyka jako sektor usług relacyjnych posiada szczególny potencjał rozwijania inteligencji emocjonalnej, empatii i kompetencji komunikacyjnych.
- Branża sprzyja budowaniu modelu zwinnej kariery zawodowej (Agile Career Model) opartej na różnorodnych doświadczeniach i kompetencjach transferowalnych.
- Jakość praktyk zawodowych oraz stopień ich standaryzacji wymagają wzmocnienia systemowego.

- Branżowe Centra Umiejętności to nowy element systemu kształcenia i uzyskiwania kompetencji dla potrzeb turystyki. Dysponując nowoczesną bazą edukacyjną oraz potencjałem integracyjnym i koordynacyjnym w relacji nauka–edukacja–branża powinny stać się istotnym elementem likwidującym luki kompetencyjne w sektorze turystyki.

REKOMENDACJE

- Podstawą działań strategicznych powinno być zapewnienie godnych warunków pracy, stabilności zatrudnienia oraz realnych perspektyw rozwoju zawodowego pracowników sektora turystyki, jako warunku skuteczności wszelkich reform edukacyjnych i motywowania przyszłych pracowników branży turystycznej.
- Kluczowe znaczenie ma wypracowanie i konsekwentne wdrażanie przejrzystych ścieżek kariery w sektorze turystycznym, obejmujących zarówno awans pionowy, jak i rozwój kompetencyjny.
- Konieczne jest trwałe i systemowe włączenie przedstawicieli branży w proces projektowania, aktualizacji i ewaluacji programów kształcenia, tak aby efekty uczenia się odpowiadały rzeczywistym potrzebom rynku.
- Niezbędne jest stworzenie stałych mechanizmów dialogu między edukacją a biznesem, opartych na regularnej wymianie danych, analizie trendów oraz prognozowaniu zapotrzebowania kompetencyjnego.
- Wymagane jest podniesienie jakości praktyk zawodowych poprzez opracowanie jednolitych standardów, profesjonalne przygotowanie mentorów oraz wprowadzenie systemu certyfikacji miejsc praktyk.
- Istotne jest przekształcenie programów kształcenia w kierunku większej praktyczności, pracy projektowej oraz wykorzystywania rzeczywistych narzędzi i procedur branżowych.
- Niezbędne pozostaje systematyczne wzmacnianie komponentu technologicznego w edukacji, obejmującego systemy rezerwacyjne, narzędzia CRM, analitykę danych, marketing cyfrowy oraz świadome wykorzystanie sztucznej inteligencji.
- Wymaga się rozbudowy kształcenia językowego w ujęciu zawodowym, ze szczególnym uwzględnieniem scenariuszy obsługowych i komunikacji branżowej.
- Priorytetem powinien stać się rozwój krótkich, modułowych form kształcenia zakończonych certyfikacją, umożliwiającą elastyczne reagowanie na zmiany rynku pracy.
- Wskazane jest wdrażanie nowoczesnych metod dydaktycznych, w tym laboratoriów symulacyjnych, elementów grywalizacji, tutoringu oraz mentoringu.
- Należy wzmocnić system doradztwa zawodowego oraz budować świadomość realiów pracy w turystyce już na etapie edukacji wstępnej.

- Konieczne jest wsparcie rozwoju kompetencji kadry dydaktycznej poprzez systemowe programy doskonalenia zawodowego i mechanizmy motywacyjne.
- Szczególnego znaczenia nabiera rozwój kompetencji miękkich i społecznych jako integralnego elementu kształcenia specjalistycznego.
- W obszarze zarządzania zasobami ludzkimi kluczowe jest rozwijanie kompetencji menedżerskich w zakresie komunikacji międzypokoleniowej oraz zarządzania różnorodnością.
- Jednostki samorządu terytorialnego powinny strategicznie ujmować rozwój kadr turystycznych w dokumentach planistycznych oraz tworzyć platformy współpracy edukacja–branża–administracja.
- Wzmocnienia wymaga rola Branżowych Centrów Umiejętności jako centrów doskonałości zawodowej, monitorujących rynek pracy i koordynujących działania kompetencyjne w skali ogólnopolskiej.
- Długofalowym celem powinno być budowanie pozytywnego, nowoczesnego wizerunku turystyki jako sektora opartego na relacjach, odpowiedzialności społecznej i kompetencjach przyszłości.

PODSUMOWANIE

– PRZESŁANIE NA PRZYSZŁOŚĆ

Debaty i analizy przeprowadzone w ramach XII Gremium Ekspertów Turystyki jednoznacznie wskazują, że przyszłość sektora turystycznego zależy od zdolności do zintegrowania trzech porządków: jakości pracy, jakości edukacji oraz jakości współpracy instytucjonalnej i międzysektorowej.

Szeroko rozumiana edukacja na rzecz gospodarki turystycznej nie może być postrzegana wyłącznie jako element systemu szkolnictwa branżowego, lecz jako strategiczny komponent rozwoju społeczno-gospodarczego państwa.

W obliczu transformacji cyfrowej, rozwoju sztucznej inteligencji oraz rosnących oczekiwań społecznych to właśnie kompetencje relacyjne, emocjonalne i etyczne stają się kluczowym zasobem przewagi konkurencyjnej. Turystyka – jako sektor oparty na doświadczeniu, relacjach i autentyczności – posiada wyjątkowy potencjał w tym zakresie.

Warunkiem wykorzystania tego potencjału jest jednak konsekwentne budowanie partnerstwa pomiędzy edukacją, branżą i administracją publiczną, podnoszenie jakości zatrudnienia oraz rozwijanie elastycznego modelu uczenia się przez całe życie. Tylko wówczas turystyka będzie mogła nie tylko reagować na zmiany, lecz także współtworzyć kierunki rozwoju społecznego i gospodarczego w nadchodzących dekadach.

XII Gremium Ekspertów Turystyki formułuje zatem wyraźne przesłanie: inwestycja w kompetencje jest inwestycją w przyszłość sektora. Odpowiedzialność za jej realizację spoczywa na wszystkich uczestnikach systemu – od decydentów publicznych, przez instytucje systemu edukacji, po przedsiębiorców – pracodawców sektora turystyki.